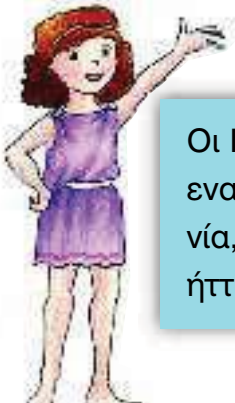

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

Ο περσικός κίνδυνος

Οι Πέρσες επιθυμώντας να μεγαλώσουν το κράτος τους στράφηκαν εναντίον των Ελλήνων. Στην αρχή πέτυχαν να υποτάξουν τη Μακεδονία, ενώ απέτυχαν στο Μαραθώνα (490 π.Χ.), όπου γνώρισαν μεγάλη ήττα από τους Αθηναίους.

η σύσκεψη: η συζήτηση ανάμεσα σε ανθρώπους που θέλουν να αντιμετωπίσουν κάποιο δύσκολο θέμα.

παράτασσομαι: ετοιμάζομαι, έχοντας μπει σε παράταξη, να δώσω μάχη.

Την εποχή αυτή οι Πέρσες προσπαθούσαν να μεγαλώσουν ακόμη πιο πολύ το κράτος τους. Ήρθαν σε σύγκρουση με τους Έλληνες. Βρήκαν μάλιστα ως αφορμή τη βοήθεια που είχαν στείλει οι Αθηναίοι και οι Ερετριείς στους Έλληνες της Μ. Ασίας.

—→ Μαρδόνιος
—→ Δάτης - Αρταφέρνης

1. Οι εκστρατείες του Μαρδόνιου, του Δάτη και του Αρταφέρνη

Για το σκοπό αυτό προετοίμασαν μεγάλη εκστρατεία. Στρατός και στόλος ετοιμάστηκαν γρήγορα και με αρχηγό το Μαρδόνιο κινήθηκαν κατά της Ελλάδας (492 π.Χ.). Ο στρατός πέρασε τον Ελλήσποντο και έφτασε στη Μακεδονία. Ο στόλος έπλεε στο Αιγαίο έχοντας την ίδια κατεύθυνση. Η Μακεδονία υποτάχθηκε στους Πέρσες, αλλά ο στόλος τους έπαθε μεγάλη καταστροφή σε θαλασσοταραχή που ξέσπασε κοντά στα παράλια του Άθω. Μετά το γεγονός αυτό ο Μαρδόνιος αναγκάστηκε να γυρίσει στην Περσία.

Ο βασιλιάς των Περσών, ο Δαρείος, αποφάσισε να συνεχίσει τον πόλεμο. Πιο πολύ όμως ήθελε να τιμωρήσει τους Αθηναίους και τους Ερετριείς. Το 490 π.Χ. ο στόλος των Περσών με αρχηγούς το Δάτη και τον Αρταφέρνη πλέοντας στο Αιγαίο πέλαγος έφτασε στην Ερέτρια και την κατέστρεψε. Στη συνέχεια κατευθύνθηκε στα παράλια του Μαραθώνα, όπου αγκυροβόλησε. Οι Αθηναίοι ανησύχησαν πολύ. Έκαναν σύσκεψη, και αποφάσισαν να αμυνθούν στο Μαραθώνα. Δεν ήθελαν να αφήσουν τους Πέρσες να πλησιάσουν στην Αθήνα.

Δέκα χιλιάδες Αθηναίοι και χίλιοι Πλαταιείς παρατάχτηκαν με αρχηγό το Μιλτιάδη απέναντι από τους Πέρσες. Ο Μιλτιάδης εφάρμοσε ένα σπουδαίο σχέδιο. Παρέταξε το στρατό του σε κατηφορικό έδαφος σε μικρή απόσταση από τον περσικό, έχοντας ενισχύσει περισσότερο τα πλάγια της παράταξης. Στο κέντρο έβαλε λιγότερους στρατιώτες. Οι Αθηναίοι δεν είχαν τόξα.

Έπρεπε λοιπόν να τρέξουν για να γλιτώσουν από τα βέλη. Όταν δόθηκε η διαταγή για επίθεση, όρμησαν προς τους Πέρσες, οι οποίοι στην αρχή τους πέρασαν για τρελούς. Η σύγκρουση έγινε σώμα με σώμα και σ' αυτό οι Αθηναίοι ήταν καλύτεροι. Τα δύο άκρα της ελληνικής παράταξης κατάφεραν να νικήσουν γρήγορα και άρχισαν να κυκλώνουν το περσικό κέντρο. Οι Πέρσες υποχώρησαν, έτρεξαν προς τα πλοία και βιάστηκαν να φύγουν. Οι Αθηναίοι πέτυχαν λαμπρή νίκη. Ένας στρατιώτης τρέχοντας μετέφερε τη χαρούμενη είδηση στην Αθήνα.

Άθως: η περιοχή της Χαλκιδικής όπου σήμερα βρίσκεται το Άγιο Όρος.

παράθεμα 1 Η καταστροφή των Περσών στο Μαραθώνα

Πρώτοι από τους Έλληνες οι Αθηναίοι πολεμώντας στο Μαραθώνα ταπείνωσαν τη δύναμη των χρυσοφορεμένων Περσών.

«Έλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν».

Σιμωνίδης ο Κείος, επίγραμμα για τους Μαραθωνομάχους

2. Κράνος περσικό που βρέθηκε ανάμεσα στα λάφυρα του Μαραθώνα (Ολυμπία, Αρχαιολογικό Μουσείο).

παράθεμα 2 Η παλικάριά των Αθηναίων στο Μαραθώνα

Μόλις δόθηκε το σύνθημα, οι Αθηναίοι όρμησαν τρέχοντας εναντίον των Περσών. Η απόσταση που χώριζε τους δύο στρατούς δεν ήταν μικρότερη από 1500 μέτρα. Οι Πέρσες βλέποντάς τους να έρχονται καταπάνω τους τρέχοντας ετοιμάζονταν να τους αντιμετωπίσουν. Πίστευαν μάλιστα πως οι Αθηναίοι θα οδηγούνταν στον αφανισμό, γιατί ήταν λίγοι και δεν είχαν ιππικό ούτε τοξότες για να τους υποστηρίξουν. Τέτοια ταπεινωτική γνώμη σχημάτισαν γι' αυτούς οι Πέρσες. Οι Αθηναίοι, μόλις ήρθαν στα χέρια με τους εχθρούς, μάχονταν με εξαιρετική παλικάριά. Πραγματικά, απ' όσο είμαστε σε θέση να ξέρουμε, πρώτοι αυτοί απ' όλους τους Έλληνες επιτέθηκαν τρέχοντας εναντίον των εχθρών. Και πρώτοι μάλιστα δε φοβήθηκαν στη θέα της μηδικής στολής και των αντρών που τη φορούσαν. Παλιότερα βέβαια και μόνο που άκουγαν το όνομα Μήδοι κυριεύονταν από φόβο.

Ηρόδοτος, Ιστορία, ΣΤ', 112 (διασκευή)

3. Μαρμάρινη προτομή του Μιλτιάδη (Ραβέννα, Αρχαιολογικό Μουσείο)

παράθεμα 3 Πολύ αργά τώρα πια!

4. Ο τύμβος των Αθηναίων στο Μαραθώνα

Οι Σπαρτιάτες έστειλαν δυο χιλιάδες στρατιώτες στην Αθήνα μετά την πανσέληνο. Αυτοί βιάστηκαν τόσο πολύ να φτάσουν, ώστε έκαναν τη διαδρομή Αθήνα-Σπάρτη μέσα σε δύο μέρες. Έφτασαν όμως μετά τη μάχη και ζήτησαν να δουν τους Πέρσες. Εκείνοι τους πήγαν τότε στο Μαραθώνα και τους είδαν. Θαύμασαν τους Αθηναίους, τους έδωσαν συγχαρητήρια για τη λαμπρή νίκη τους και έφυγαν για τη Σπάρτη.

Ηρόδοτος, Ιστορία, ΣΤ', 120 (διασκευή)

1. Να παρατηρήσεις το χάρτη 1 και να εξηγήσεις γιατί οι Αθηναίοι διάλεξαν να αντιμετωπίσουν τους Πέρσες στο Μαραθώνα.
2. Ποιοι ήταν, κατά τη γνώμη σου, οι λόγοι που οι Αθηναίοι κατάφεραν να νικήσουν τους Πέρσες; Ποια ήταν τα αποτελέσματα αυτής της νίκης;